

Η «Πολιτεία του Καλαμώννα»: μια “διαχειριστική πρόταση για την Παμβώτιδα” από τους μαθητές της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων, το 1900

Μάρθα Παπαδοπούλου, διδάκτωρ
Διευθύντρια ΓΑΚ-Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου

Ημερίδα «Διαχειριστικές προτάσεις για την Παμβώτιδα», Αίθουσα ΓΑΚ-Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου, Ιωάννινα 5 Ιουνίου 2013

Ημερίδα «Διαχειριστικές προτάσεις για την Παμβώτιδα», Αίθουσα ΓΑΚ-Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου, Ιωάννινα 5 Ιουνίου 2013

12.143.

ΖΩΣΙΜΑΙΑ ΣΧΟΛΗ
Bιβλίον φραυδία
1899 - 1932

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΔΟΗΝΩΝ

ΕΤΟΣ ΣΤ' • ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΒΡΙΟΣ 1957 • ΤΕΥΧΟΣ 64ον - 65ον

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΡΕΣΙΟΥ

ΧΡΥΣ

ΠΑΝΟΥ ΔΗΜ. ΤΖΙΟΒΑ

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΖΩΣΙΜΑΙΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

(Η ΑΝΤΑΡΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΑ 1900
ΚΑΙ Η ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ)

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 1991

ΓΑΚ-ΑΡΧΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΜΑΡΘΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΖΩΣΙΜΑΙΑ ΣΧΟΛΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ (1828-1913) ΔΑΣΚΑΛΟΙ - ΜΑΘΗΤΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2003

Ημερίδα «Διαχειριστικές προτάσεις για την Παμβώτιδα», Αίθουσα ΓΑΚ-Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου, Ιωάννινα 5 Ιουνίου 2013

Ερωτήματα

- 1) Γιατί έδωσαν οι μαθητές την ονομασία «Πολιτεία του Καλαμώννα»
- 2) Υπάρχουν διατυπώσεις του όρου «Πολιτεία» σε περιοχές εκτός της Ηπείρου;
- 3) Υπάρχουν παρόμοιες επαναστατικές τάσεις σε σχολειά όπως η Ακαδημία Βουκουρεστίου, η Φλαγγίνειος Σχολή της Βενετίας
- 4) Είναι η χρήση κανονισμών γενικευμένη στη διοίκηση και σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης;
- 5) Σχετίζονται οι κανονισμοί της Ζωσιμαίας Σχολής (κλητήρας, παιδονόμος-ποινές, αμαρτήματα) με την «Πολιτεία του Καλαμώννα» και τα καθοριζόμενα στο ανεξάρτητο βασίλειο;

Τι ήταν η Πολιτεία του Καλαμώννα

- Ίδρυσαν οι μαθητές της Δ' τάξης της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων
- Μαθητική στάση Ιούνιο του 1900
- Καταστροφή των μαθητικών καταλόγων από τον επιστάτη Χρ. Πανάγο (Γκαβοπάνο) για να απαλλαγεί από τους κακούς βαθμούς ο Χριστόδουλος Βολιώτης (Ν. Βόλιας)
- Αποβολή μαθητών και διάλυση της Δ' Τάξης (13 Μαΐου 1900)

Το περιστατικό

- Ημέρα Κυριακή αφαίρεσαν από το γραφείο της Σχολής όλους τους καταλόγους.
- Ο Γυμνασιάρχης Αλεξ. Ζαμαρίας έκανε ανακρίσεις για να αποκαλύψει τους ενόχους
- Η απόφαση της Σχολής συμβαδίζει με την απόφαση της εφορίας

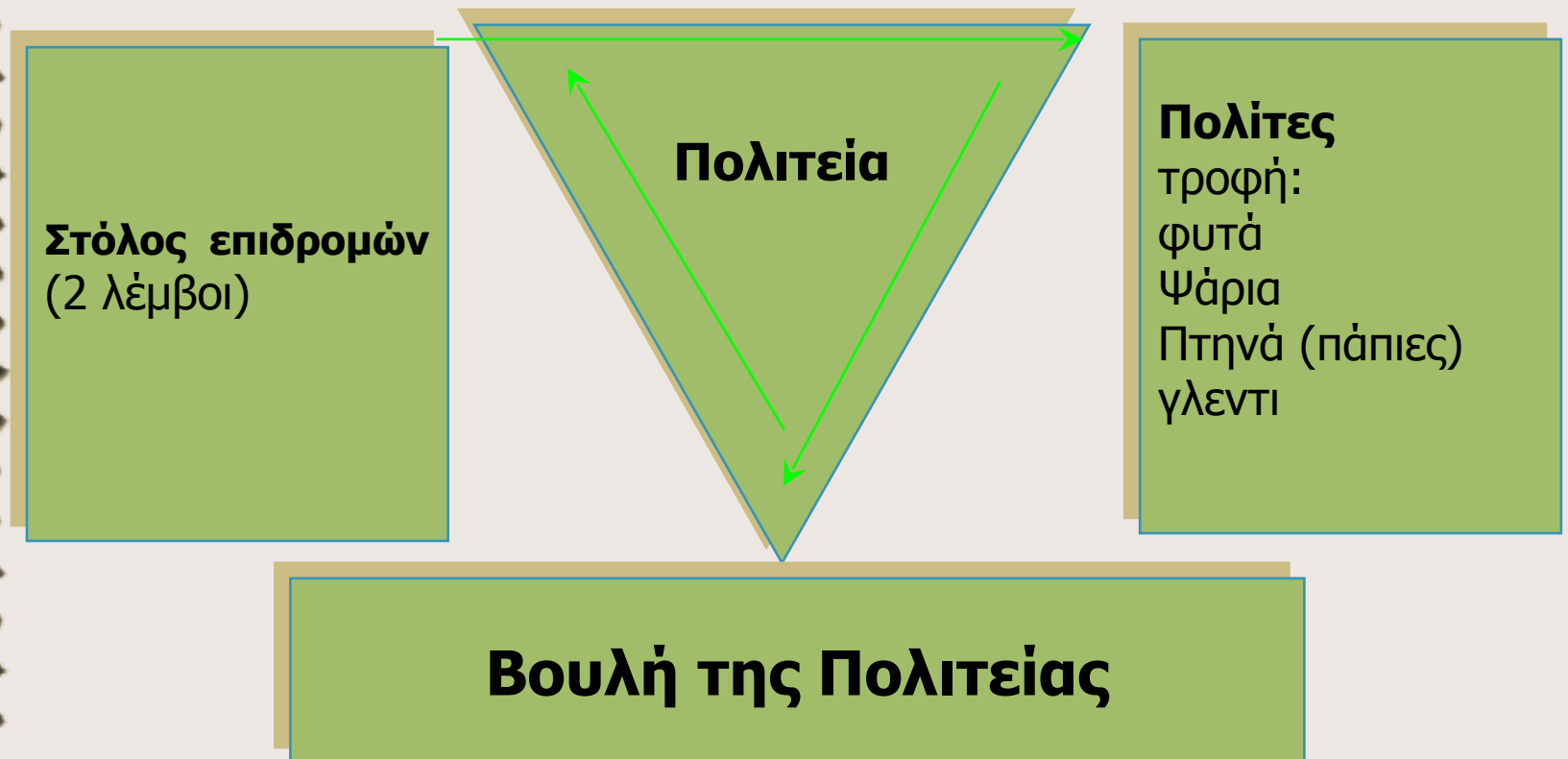
Ο όρος «Πολιτεία»

- Εμπνεύστηκαν από τους ανθρωπιστές :
- «Πολιτεία των Γραμμάτων»: δίκτυο σχέσεων και πολιτισμού
Είχαν βαθύ θρησκευτικό αίσθημα
Ασκούσαν κριτική
Αγωνίζονταν για μια καλύτερη κοινωνία
Έγγραφαν λατινική και διατηρούσαν τις εθνικές διαλέκτους

Η «Πολιτεία του Καλαμώννα» των μαθητών

- Δημοκρατικές αρχές
- Απόδραση : στην περιοχή «Κόπανοι» (Άγιος Νικόλαος Κοπάνων), μήκος 50-100 μ.
- Προκειμένου να αποφύγουν «τα πονηρά και χλευαστικά μειδιάματα των περιέργων»
- Πάτησαν με τα πόδια τους τα καλάμια και διάνοιξαν οδούς που έφεραν τις ονομασίες: Ν. Βόλια, Γκαβοπάνος, Κεντρική πλατεία Κοινοπολιτείας, οδός Γυμνασίου, Πλατεία Βουλευτηρίου, Πλατεία Παιδιών
- Εξέλεξαν πρόεδρο τον Ν. Βόλια

Διοικητική οργάνωση-Δημοκρατικές αρχές

Εξέλιξη γεγονότων

- Ενότητα μέχρι τέλη Ιουνίου
- Ο μαθητής Αλέξανδρος Λιβαδευς: ζήτησε να εξεταστεί
- (23-6-1900, Φωνή της Ηπείρου «... επετράπη εις τους επαναστατήσαντας τεταρταίους να δώσουν τας απολυτηρίους εξετάσεις τον προσεχή Σεπτέμβριο»
- Αντίδραση των κατοίκων του Περάματος : «να απαλλαγούν από τη μάστιγα των άνεργων πολιτών της πόλης του Καλαμών»
- Ληστής Ζήκος, ζήτησε χρήματα , σκότωσε τον Ν. Βόλια
- Οι πολίτες αποχώρησαν σιωπηλοί και κατηφείς

Οι παρεμβατικές ενέργειες που ακολούθησαν

- Κηδεμόνες: να δοθεί το δικαίωμα στους μαθητές να λάβουν μέρος στις απολυτήριες εξετάσεις (15 Οκτωβρίου 1900)
- 37 μαθητές: άξιοι απόλυσης 17
- Αλλαγή Διευθυντή: 9 Σεπτεμβρίου 1901: Δ. Λιβαδευς
- Εμπλοκή καθηγητών σε πολιτικά ζητήματα
- Διαφωνία των πολιτικών κομμάτων της εποχής Κοσσα και Βλιώρα (οικειοποίηση της ανοικοδόμησης της Ζωσιμαίας 1894)
- Διακοπή των ξένων υπηκόων στα σχολειά των Ιωαννίνων (Α. Ζαμαρίας, Γ. Καλούδης, Ν. Χατζάρας, δασκάλα Κλειώ)
- Μητροπολίτης Γεώργιος Καλλιίδης
- Νέος κανονισμός εσωτερικής λειτουργίας
- Ανοικοδόμηση κτηρίου Ζωσιμαίας Σχολής

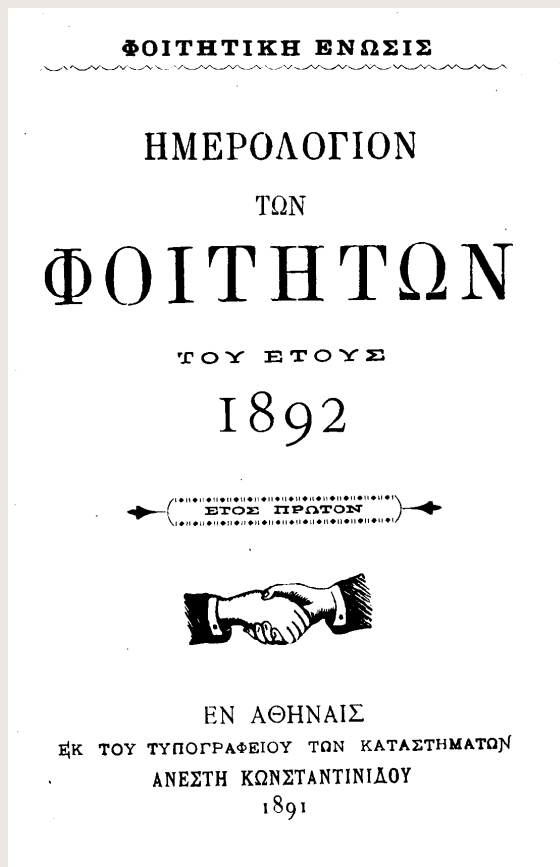
Η εφαρμογή διοικητικών κανόνων

- Σε υπηρεσίες του ευρύτερου τομέα όπως σε στρατιωτικές και ναυτικές, σε συλλόγους και αγαθοεργά καταστήματα
- 1833-1909: συγγραφή κανονισμών σε βιβλίο (θεματικές κατηγορίες, όπως προσόντα, μισθοί, πειθαρχία, προϋπολογισμός εξόδων και λογιστικού)
- οι χριστιανικές κοινότητες Ιωαννίνων και Θεσσαλονίκης αναγνωρίστηκαν από την Οθωμανική κυβέρνηση και αντιπροσωπεύθηκαν στις επαρχίες με τους μητροπολίτες, επισκόπους και Δημογέροντες (Σύμφωνα με το πρακτικό της Δημογεροντίας και Εφοροεπιτροπείας (29-11-1884)

Οι κανονισμοί της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων

- 1843, 1878, 1892, 1896, 1897
- Δυναμική παρέμβαση στις εκπαιδευτικές, διοικητικές και κοινωνικές δομές

Η ευρύτερη εφαρμογή τους : Κανονισμός 1892

Επιρροές στην Ήπειρο

- εκπαιδευτικοί κανονισμοί και επικύρωση :ελληνικά σχολεία της διασποράς κατά την Οθωμανική περίοδο
- ύπαρξη κοινών σημείων της ελεύθερης Ελλάδας και Ηπείρου

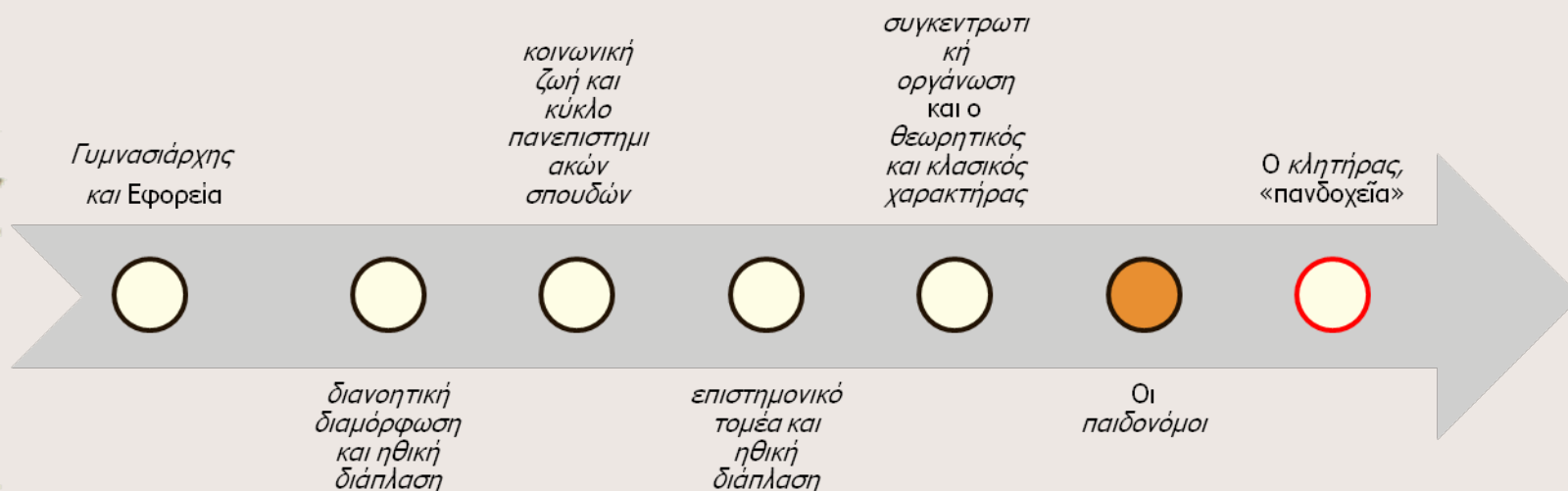
Η κατάσταση των σχολείων εκτός Ηπείρου και οι επιρροές τους

- Φλαγγίνειος Σχολή της Βενετίας (1662-1905)
- Ακαδημία Βουκουρεστίου (1679-1821)
- 1896: Γλωσσικό ζήτημα στην Κωνσταντινούπολη, Κίνημα Φωτιάδη (Φιλολογική Ηχώ)
- 1896 Πάγκειο Γυμνάσιο Κορυτσάς: Μητροπολίτης Ωρολογάς «ραπισμός μαθητών»
- «Φιλολογικό Γυμνάσιο»: Σμύρνη, οχλοκρατική κατάλυση του γυμνασίου, διασκορπισμός μαθητών
- Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης: παραδοσιακό και συντηρητικό χαρακτήρα (*Ματθαίος Παρανίκας, Α. Σακελλάριος και Γ. Καλούδης*)

Κανονισμός Ζωσιμαίας Σχολής 1892

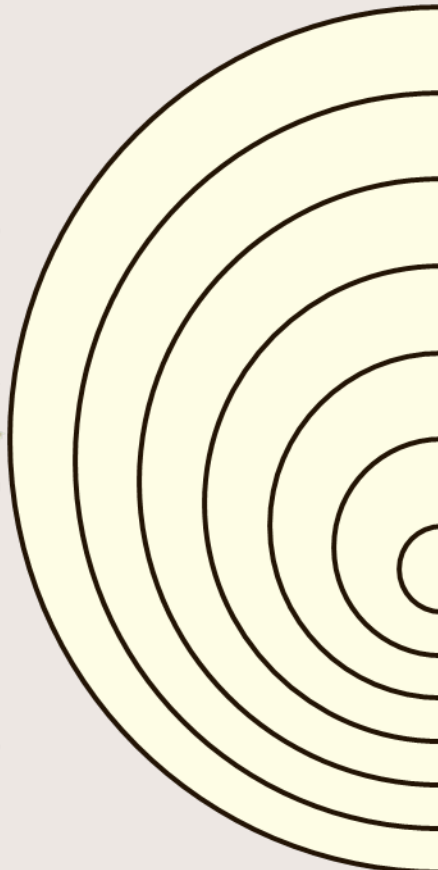
16 Οκτωβρίου

Η Σχολή τώρα διαιρείται σε δυο τμήματα, το Γυμνάσιο και το Ελληνικό Σχολείο

Κανονισμός 1896

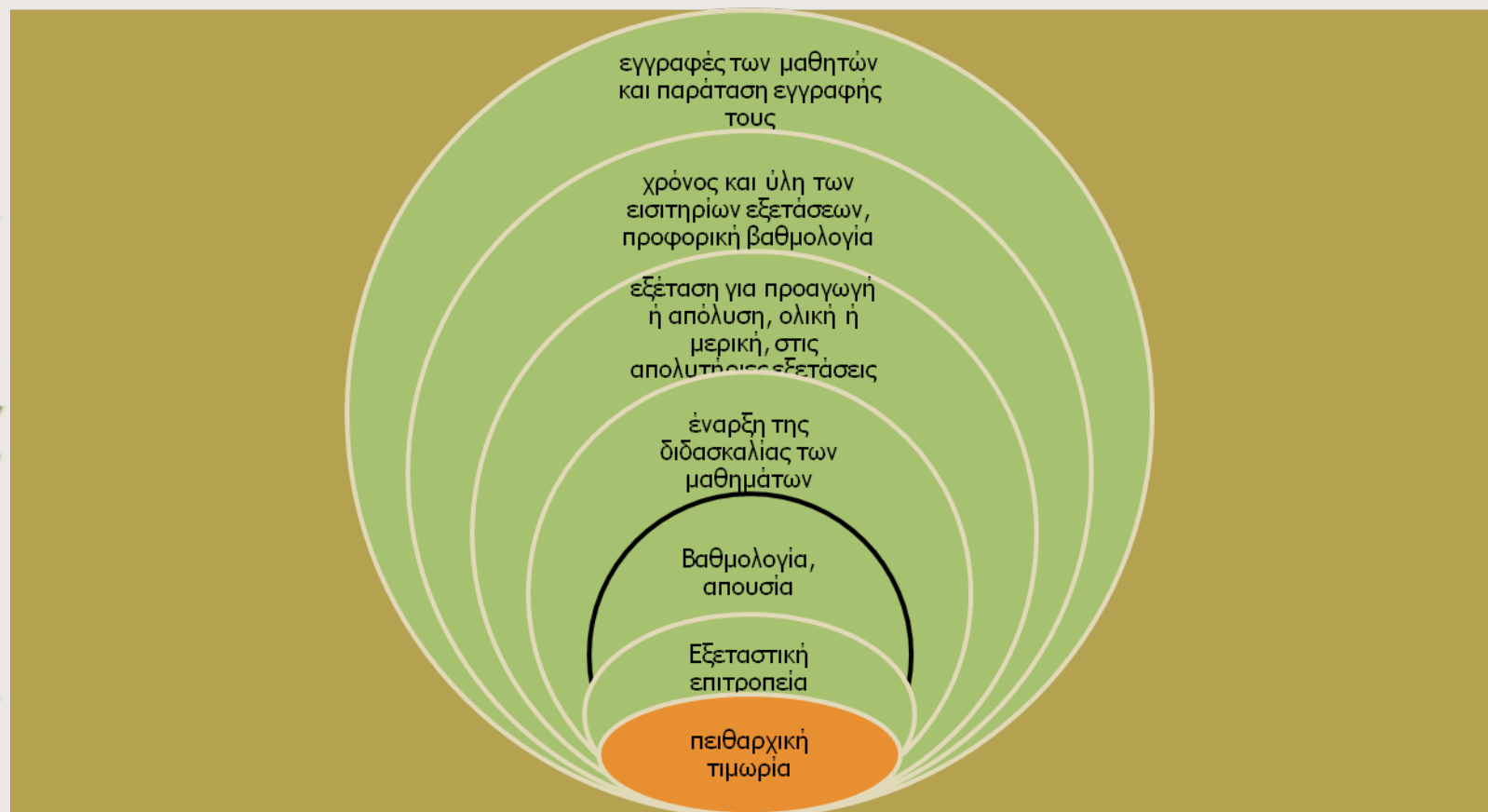
11 Δεκεμβρίου

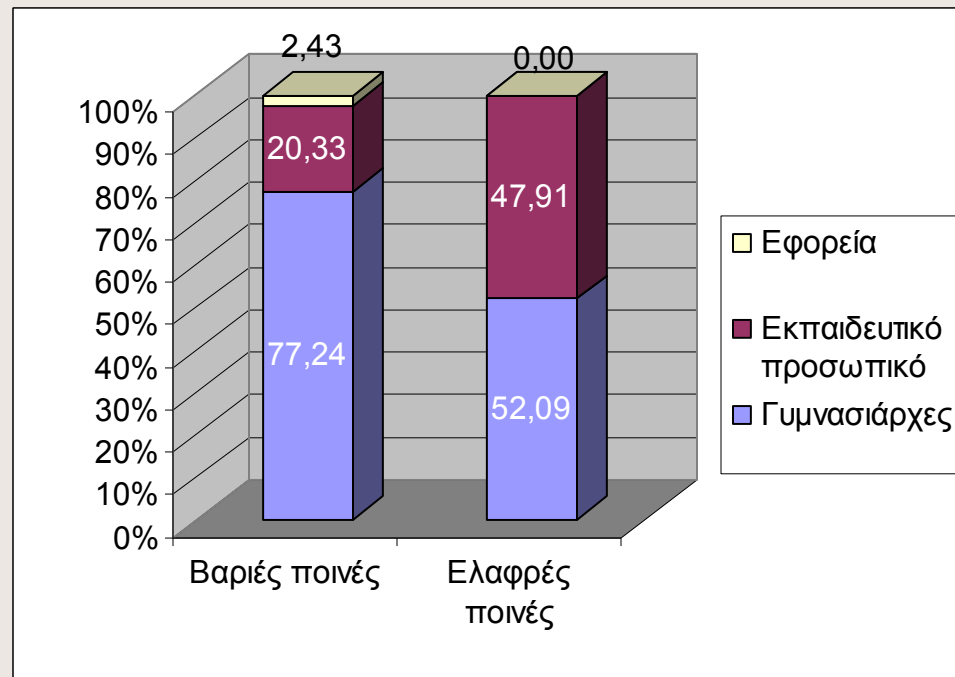
ψηφίστηκε από την Εφορεία μέρος του κανονισμού
αντικατέστησε άρθρα του προηγούμενου:
Εγγραφές
εξετάσεις
βαθμολογία

Κανονισμός 1897

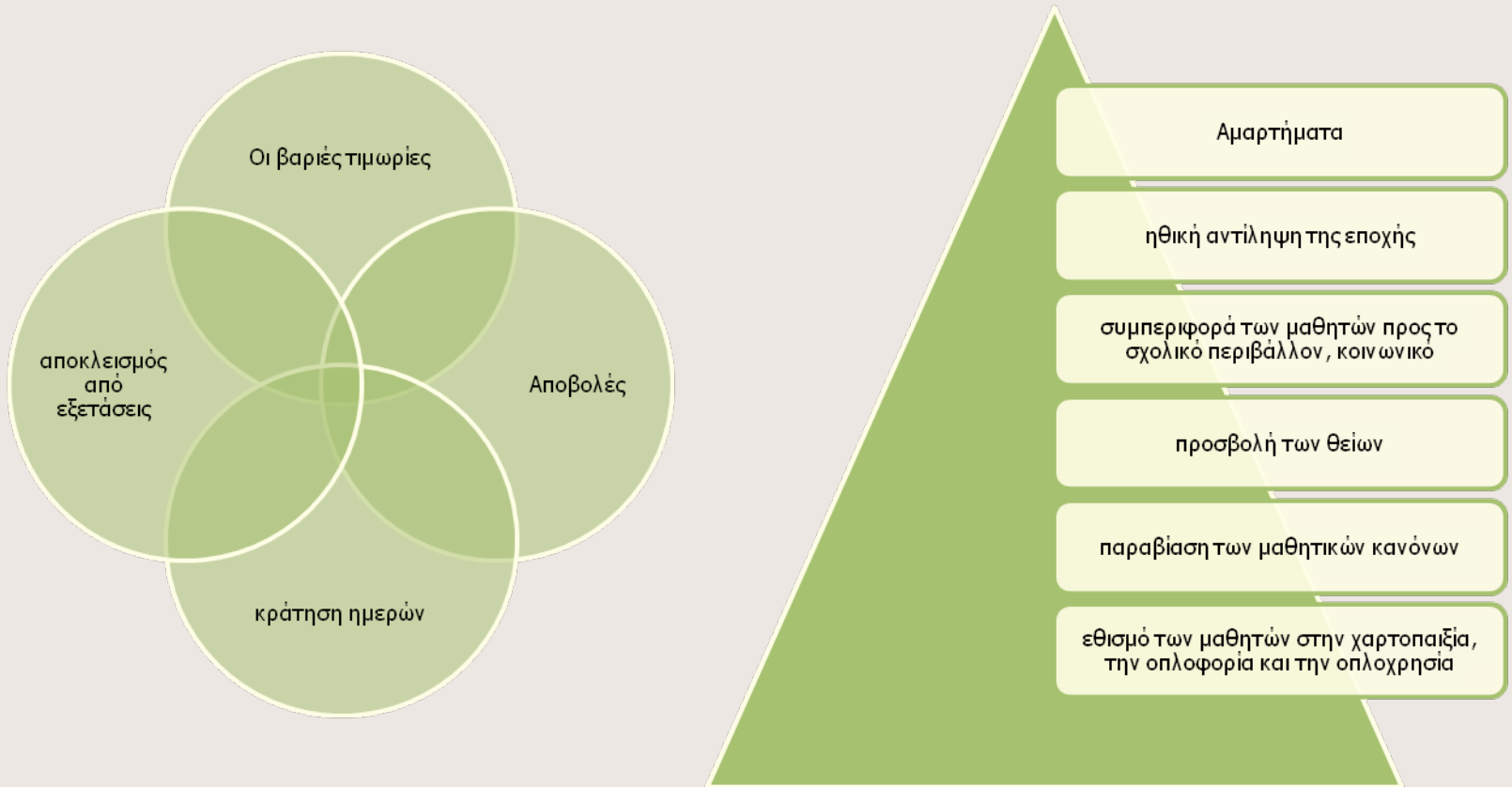
13 Οκτωβρίου

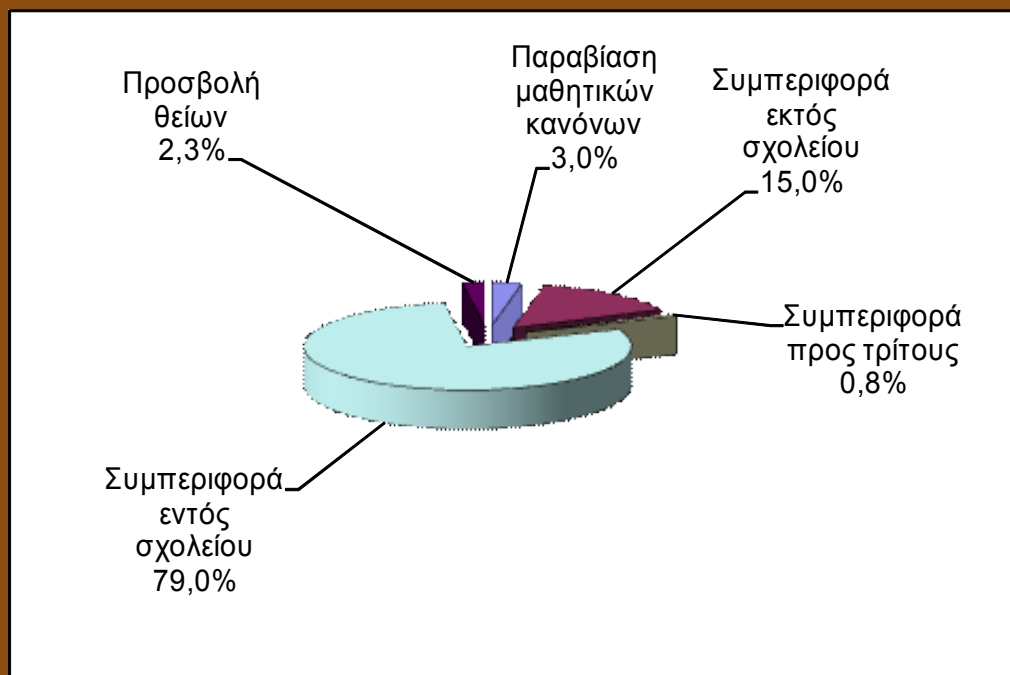
Ποινές και προσωπικό

Οι βαριές τιμωρίες και τα αμαρτήματα

Συχνότητα αμαρτημάτων με βαριές ποινές

«Αμαρτήματα» και φυλακή

«επίσκεψη οίκου ανοχής» με
αποβολή «δια παντός»

«αυθάδεια»

«παραποίηση βαθμολογίας»

«απλή αταξία

«κάπνισμα»

«καπνοφορία»

«πετροβολία» με εγκλεισμό
(«φυλάκιση») στο σχολείο 1
ώρα

«παραμονή σε καφενείο» με
αποβολή 1 μήνα και
εγκλεισμό («φυλάκιση») στο
σχολείο 1 ώρα.

«θρασύτητα»

«καταστροφή θρανίων»

«ζωηρότητα»

«κτύπημα, πείραγμα,
πλήγωση, συκοφαντία
μαθητή» με εγκλεισμό
(«φυλάκιση») στο σχολείο 1
ώρα

Η ιχνηλασία των θεματικών ενοτήτων της «Πολιτείας του Καλαμώννα»

- εκσυγχρονιστική διαδικασία : Ανατολή και Δύση
- εκπαιδευτική παράδοση
- συνδέονται άρρηκτα με το συγκεκριμένο γεωγραφικό καταμερισμό καθώς γεννιούνται και αναδιοργανώνονται σε κέντρα με εμπορική ακμή
- Ποικιλία γεωλογικών και γεωγραφικών χαρακτηριστικών του ηπειρωτικού χώρου
 - ανακάλυψη των εμπορικών δρόμων
 - πολυφυλετικό περιβάλλον
 - «ζώνες επαφής και επικοινωνίας»

Oprah Winfrey
(Oprah Winfrey, Harvard Commencement,
30 May 2013)

- Η αληθινή επιτυχία και ευτυχία έγκειται σε ένα μόνο επίτευγμα και είναι αυτό δηλ. να αναδείξουμε την πιο υψηλή και θαρραλέα έκφραση του εαυτού μας ως *ανθρώπινα όντα* και θα το επιτύχουμε χρησιμοποιώντας την *ενέργεια* μας για να ανυψώσουμε τον εαυτό μας, την οικογένειά μας και τους συνανθρώπους μας
- το κλειδί : *να αναπτύξουμε εσωτερικό, ηθικό, συναισθηματικό GPS που μπορεί να μας καθοδηγεί*
- οι περικοπές έχουν επιφέρει ανεργία στους νέους ...
- *επενδύστε στις ιδέες και στους ανθρώπους που μπορούν να επινοούν γιατί σ αυτούς ανήκει το μέλλον*

Ευχαριστώ

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας